

Want zij zien wel den splinter in het oog van den naaste, maar den balk in eigen oog, dien zien zij niet. Ze komen op tegen valsche gerustheid en ze schelden op leeg wetenschap van al te makkelijk verzekeren; en daar heeft God niets tegen. Maar wie is er meer van zichzelf verzekerd dan zij? Ach, ze zeggen wel, dat men door twijfel heen moet komen tot zekerheid; maar als ze van deze ongodelijke spreuk ook maar het kleine waarheidselement zelf voor zichzelf hadden gegrepen en toegepast, dan zouden ze zich wel duizendmaal bedacht hebben, eer zij tot kernvorming in de kerkvorming durfden komen. Zich van de gemeenschap afzonderen, systematisch, en dan op eigen tijd en eigen gelegenheid tot haar wederkeeren met een nieuwe leer, ik zeg, dat wie dat aandurft, gansch verzekerd, zoo niet, gansch verheerlijkt is, inwendig. Twijfel? Ja, aan de waarheid. Maar niet aan den twijfel en zijn rechtmatigheid en zijn zondeloosheid. Van hun eigen twijfel willen ze geen kwaad hooren, ten aanzien van den twijfel zijn ze in hun gemoed ten volle verzekerd, God heeft één ding gesproken: doch niet zoozeer dat eenmaal gesprokene, als wel de bezwaarlijkheid van de daad van het hooren, dat hebben ze tweemaal willen hooren en driemaal doen hooren.

Gaat niet uit. Geloof niet.

Want ze hebben geen geloof, dat sterk genoeg is om anderen te leeren, en om een heerschare van morgenzonen te vergaderen tot het nieuwe werk des Allerhoogsten. Wie toch de kerk verlaat voor den kring, en de gemeenschap loslaat voor den „kern“, en de synode voor de club, en het volk voor een gezelschap, zou die geloof hebben, althans, zoo lang hij in retraite is? Geloof, niet in het volk, maar in den God van het volk, dien God, die met Gideonsbenden wonderen doet, die uit het verachte zich een wereld bouwt, die het werk van Zijn Zoon niet volvoeren zal zonder de schare, vóór wie, maar ook MET wie, de geroepenen Gods hebben te werken?

Gaat niet uit. Geloof niet.

Want zij hebben gemakkelijk schelden op de tragen, die maar niet mee willen. Maar wie niet met den opmarsch mee kwam in het vereichte tempo heeft niet zoo groote zonde, als wie de lijn der beweging heeft omgebogen; immers, deze pseudoprophetische mensch hield de beweging van Gods Zoon, den Koning der kerk, niet bij.

En Christus wil niet, dat wie Hem volgen wil, zich in woestijnen en binnenkamers terug trekt, als of voorzoover het niet de nood vordert. Heeft hij niet ons geleerd te waarschuwen tegen „de kerk in de kerk“? Is voor wie deze leuze lieven niet de sache het slop geworden? Welnu, zoo min als „het kerkje in de kerk“ mag gespeeld worden, zoo min mag men „woestijntje spelen in de woestijn“. Want de kerk IS al in de woestijn; niet maar een paar dieper-ingeleden, neen, de kerk is in de woestijn, de vrouw van Openbaring 12 is heel en al in de woestijn; maar dat is haar glorie, het is haar waarachtige leven, het is haar daad, omdat zij, vluchtende, ook vleugelen had. En wie nu zegt: laat ons in de woestijn gaan en dan straks tot de kerk wederkeeren, die wil de woestijn in de woestijn; die is de allerfraaiste sectarische mensch geworden. Hij wil de woestijn rationeel maken; hij wil de afzondering, maar hij wil ze in eigenwilligheid. Ja, eigenwilligheid! Want tot de woestijn mag de zoon der kerk alleen maar ingaan, in zooverre als het moet, en als God het wil, en de nood der tijden het vordert. Doch wie aan afzondering zijn lust heeft en met woestijnen dweept, die heeft met zijn ergernissen van den kleinen stijl de groote ergernis, die God ons doel zien, niet bemerkt. Hij kon ook niet. Hij was niet de geestelijke mensch, al had hij ongetwijfeld geest. Hij had geen geloof en geen heldendaad, ook al had hij bij den grootsten filosoof van gister een Baedeker besteld voor den kruistocht van morgen. Maar het was de morgen van den schoolmeester van Ibsen: de morgen kwam altijd maar weer... morgen, want de slapers slapen ook zoo lang en wie kan nu wekken als de slapenden blijven slapen? Zelfs de helden versagen dan.

Ja, als het mis loopt met de beweging, dan zijn ze toch weer klaar: de slapers hebben de wekkers verhinderd, hun werk-program te volvoeren.

En de bedrukte wekkers zullen naar hun binnenkamer terugkeeren, dan voor goed, om te zeggen, dat de slapers verloren zijn tot in alle eeuwigheid.

Maar God zal zien, dat zij geen geloof hadden. Want alle reformatoren, die begonnen zijn VOOR het volk ONDER DE OOGEN VAN het volk, ze hebben moed gegrepen en gezegd: als ik van God ben en uit Hem spreek, dan kunnen de slapers mijn wekdad niet verhinderen, want de wekker zal de slapers wakker schudden, zoo waarlijk helpe mij God. Was het overschatting? Neen, het was geloof. Geloof, dat God uit reformatorsch leem Zich vaten ter eere kan bereiden, en dat Hij daarom uit een verachte massa perditionis zich een heerlijke gemeente bereiden zal. Waarachtige reformatoren begonnen met het volk gemeene zaak te maken, omdat ze met de kleinen en de dwaazen en de onwetenden klein en dwaas en onwetend voor God geworden waren en toen geloofden voor

de anderen, wat ze ook eerst in zichzelf ervaren hadden: dat het verachte krachtige daden doet en het sterke opkomt uit wat niets is in eigen oog.

Het is de oude tragedie van den kouden Michalsgeest, die in mooie binnenkamers de warmte afkoelt, en den Davidsdans — vóór het volk, maar ook MET het volk.

* * *

En wie nu voor Christus woorden heeft, die moet het offer brengen.

Voor de broeder, die sterk is, moet een offer brengen.

Men zegt in dagen van kernvorming zoo gemakkelijk tot die er tegen protesteerden en die toch niet van de valsche conservatieven willen zijn; ziet ge niet, hoe het conservatisme troef is? Maar het antwoord zal moeten zijn, dat liever de knecht van God door zijn eigen menschen verkeerd begrepen wordt, dan dat hij zou willen, dat ze zijn vooruitstrevendheid zouden blijven prijzen, omdat ze meenen, dat ieder, die wat anders wil dan de anderen, daarom reeds een gave Gods is.

De strijd der kerk wordt in woestijnen gestreden; en uit woestijnen zal ze eens opvaren tot Gods paradijs. Tot dien tijd toe wordt ze in de woestijn gevoed, duizend, twee honderd, zestig dagen. (Openb. 12). En dat is de woestijngang... van God. Deze kerk leeft in de woestijn, maar niet van de woestijn. Alleen wie DAT leven meeleeft, van den grond af aan, alleen die is de ware woestijnganger. Alleen die mensch weet, dat de kerk de hoogste wijsheid heeft, al kan wat haar omgeeft, haar geen wijsheidsplant doen groeien uit den bodem, waarop zij verkeert: de woestijn zelf voedt niet, God voedt. Nu verstaat deze mensch, dat de woestijnbodem der natuurlijke wijsbegeerte geen openbaringsvoedsel brengt aan de vrouw, die het kind gebaard heeft en van den draak wordt achtervolgd (Op. 12). Hij weet, dat de woestijnbodem der cultuur geen planting kweekt voor het leven der genade: want de vrouw is in de woestijn, maar leeft niet uit de woestijn. Slechts wie deze volkomen tegenstelling heeft ondergaan en deze wijde uitzichten van woestijn naar open hemel van God heeft afgezocht, slechts die mensch heeft den woestijntocht der vrouw meegemaakt, hij heeft met haar meegedorst en is met haar in smartelijke verwonding.

Doch de anderen, die hun woestijntje maakten, zagen niet de groote woestijn der uit I Corinthe 2 levende kerk; wat zij woestijn noemden, was een kunstig aanlegje: een oase, met wat klaterfontein-gedoeite en een paar mooie boompjes: import zeiden ze, niet zonder trots.

De woestijn blijve een noodverblijf, waarin ik met de kerk tegenover de wereld weggeduwd wil worden van mijn God. Maar alle kringvorming zij vervloekt. Want die daaraan meedoet, wil op de woestijn teren; al zou het alleen maar zijn op de gratie van den woestijnganger.

Wie wat weet, wie wat leert, wie een psalm heeft of een reformatie, die zegge het op straat, die zegge het vóór de woestijnvrouw aan de woestijnvrouw.

Die spreke in het openbaar, en beginne met vertrouwen te geven aan dat volk, waaraan God zichzelf gegeven heeft.

Die zorg ook voor een publiciteit, die meer heeft dan den schijn.

Er zijn menschen, die op straat smijten wat ze kwijt willen wezen, maar die in hun kringetje al lang in stilte alles hadden bedisseld. Dat lijkt „publiek“, maar het is misleiding. Er zijn er ook, die de spreektrampet voor den mond nemen, om de broeders en zusters eens flink te doceeren over de laatste conclusies van hun deftig binnenkamer-collegie. Maar ze zorgen er voor, zóó te gaan staan, dat vooral ook de verlichte menschen van „de wereld“ elk woord kunnen verstaan. Dat is dan óók „publiek“. Maar het is misleiding. Want als ik MET mijn woestijngangers van heel de kerk de vragen heb opgelost, dan eerst is het de tijd, om het „amen“, dat we samen vonden, uit te trompetten naar wie buiten zijn.

Gaat niet uit. Geloof niet.

Wie de woestijn en de binnenkamer betreft zonder noodzaak, ruilt de bekeering uit voor het verrijnde humanisme. Hij wil door autonome ontzetting (woestijn) en door vrije verbijzondering (binnenkamer) de nieuwe leer en het leven opbouwen; d.w.z. hij wil beschaven aan den buitenkant, van buiten naar binnen. Maar God werkt van binnen naar buiten. Dat is „organisch“. Dat is ook vrucht van bekeering. Hij vernieuwt centraal.

Wie een woestijntje maakt in de woestijn, wil anders dan de massa van zijn kerk; maar zijn oasetje is een klein-paradijsje geworden, zoo'n hunkering naar het groote park, waarin de cultuurmensch rondwandelt en zich verlustigt.

Maar wie weet te leven uit de openbaring en niet uit de filosofie, en uit de genade inplaats van uit de natuur, en uit de roeping Gods in stee van uit de dienstbaarheid der wereld, die vindt een „kring“ te benauid en te — hoogmoedig. Die moet de „kerk“ hebben, de kerk, de kerk. Hij werkt vóór haar, al laat ze hem ook praten; hij heeft priesterlijk met haar te doen, omdat eerst God over zijn dwaasheid bewogen is geweest

en hem nog dagelijks al zijn dwaasheid vergoet. Deze mensch heeft geen eschatologie op papier en geen woestijnvers op de maat van het groote prachtige Babylon en op de luit van Rome en op papier van Parijs, maar hij heeft zijn voeten zeer gelopen en aan God geklaagd, dat het erg veel pijn deed, en ach, wie had zijn prediking geloofd? Maar straks stond hij op en zeide tot de kerk: Gaal niet uit. Geloof het niet. Kerkleden, die hun kapitaal niet aanspreken, gaan failliet, maar niet de kerk, zeide hij. En hij ging voort en voegde er aan toe: met een „voorbijgaande inkleeding“ kan men lang leven, doch in een „ouderveranderlijk-wezen“ kunt gij op Gods eeuwigheid gaan slerven.

Want Jezus weende over de stad, van verre. Maar Hij ging er in en gaf haar het gebaar van zegenende armen en den glimlach van sterken vrode. Want niet in een onderonsje, maar in den gemeenschappelijke opmarsch der eene, heilige, algemeene, christelijke kerk ligt de toekomst der wereld.

Want Christus is wel van boven en de waarheid ook en de openbaring.

Maar de kerk is nog beneden. Ze gaat wel naar boven, vanwaar ook haar leven en haar roeping is. Maar zij is nog beneden; zij is in het „platte vlak“ van haar woestijn.

De pseudoprofeet is vreestelijk bang voor het „platte vlak“, naar hij zegt.

Maar de Christus zegt: het platte vlak, dat ik aanraken wil en anjden, dat moet gij niet ongebruikt laten.

Gaat uit in de breedte, ziet om naar oost en west en noord en zuid, en bedankt, dat het Pinksterfeest (breedte-feest) geweest is en vergeet het niet.

Ziet toe, dat u niemand verleide. Want velen zullen komen in mijnen naam en zeggen: ik ben nu de eigenlijke drager der messiaansche boodschap.

En vele valsche profeten zullen opstaan en er vele verleiden.

En omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zoo zal de liefde, die warmte is, verkoelen bij velen („wat tot dusver nog algemeen in eere was, zal gaan ontbreken“, Prof. Grosheide, Komm. Matth., 285).

Alsdan, zoo iemand tot ulieden zal zeggen: zie, hier is de Christus, of daar, geloof het niet. Ziet, hij is in de woestijn, gaat niet uit. Zie, hij is in de binnenkamer, geloof het niet. Want gelijk de bliksem uitgaat van het oosten en schijnt tot het westen, alzoo zal ook de toekomst van den Zoon des menschen wezen. Breed. Breed. Breed.

Want alwaar het doode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden. „Als de arenden op het aas, komen de valsche profeten af op hun prooi“ (a. w. 290).

Maar ze zullen niet overwinnen. Want in binnenkamers „loert“ men wel en in woestijnen „zint“ men wel. Maar de daad, die is van God. Dus is ook het koninkrijk des Heeren. En wie de aristocraat wil zijn, met Michal, wordt door Maria, Davidsdochter, veroordeeld: „Rijken heeft Hij ledig weggezonden“. Die zich de weelde van een woestijn PERMITTEERT, die is de rijkste mensch in zijn oog, doch de dwaaste in de oogen Gods.

K. S.

UIT DE SCHRIFT.

Onze Voorspraak daarboven.

Mijn kinderkens! ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt; en indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige. 1 Joh. 2:1.

Wat zijn er een verlossingswaarheden, welke gij mijn ziel, wel aanneemt, maar niet beleeft.

Dit Johanneische woord wijst er u een aan. Natuurlijk geloof gij, dat Christus Zijn Middelaarswerk, hier op aarde begonnen, in den hemel voortzet.

Het is u aangeleerd — en gij brengt er niets tegen in — dat tot dat Middelaarswerk ook Zijn priesterlijk voorhadden behoort.

En gij haalt het zoo rond Hemelvaartsdag in uw gebed weleens aan, dat uw Heiland daarboven leeft om altoos voor Zijn volk te bidden.

Maar wat doet gij er mee in uw geloofspraktijk? Waartoe dringt het u?

Hoe dikwijls hebt gij er in de eenzaamheid „vat“ aan?

Wat hebt gij eraan?

Ach, laat dit woord geen woord blijven!

Het kan u in uw benauwenissen lucht geven!

Het kan u zoo wonderlijk sterk maken in uw nadering tot uw God.

Want inderdaad, het is een woord, speciaal bestemd voor de benauwde ziel.

Voor de ziel, die angstig vraagt: zou de Heere nog wel langer met mij van doen willen hebben.

Johannes schrijft zoo diep: indien iemand gezondigd heeft.

En nu zult gij het wel niet zoo ondiep opnemen, als zou hij onderstellen, dat iemand voor een oogenblik, voor een tijd zonder zonde kunnen zijn.

Gij vermoedt wel, dat de apostel hier niet de

zonde in h
bedreven, t
heeft.

Hij wijst
iemand zeg
hebben (1:

En staat
Werk he

altijd krach
Doorleef

waarin de
waarin gij
koning en
zijt over u

In zoo'n
gemeensch
Gij staa

volk (1:7)
met God, e

Maar als
hebt tot z

Wie zal o
zij dan ond
Gij voelt

Ver van
Ver van
Gij staat

Maar als
Als dan d

God, gekru
ook mijn c

Die heeft
beden, stee
ophoude.

Toen uw
vergelding,
als uw Voo

Hij noem
niet op ver
uw zonde

logische ve
met teedere
pen, die G

Hij hief Z
het teeken
uw schuld.

En dat g
dankt het

Dat gij t
gij dankt h

Dat gij to
Vader had
Hem.

Aan Zijn
vierschaar

Wat heeft
voor al de

Maar daa
menschelijk

Daarom
O mijn

gij u bepa
deswege de
moet derv

gedenkt er
Vader, Jezu

Beroept u
dat Christus

op het wer
Dan erwa

ding.
Maar gij

Hemelvaart
En gij sp

leid vergoest op papier en groote prach- en op papier ten zeer ge- het erg veel king geloofd? of de kerk, t. Kerkleden, failliet, maar orl en voegda inkleding, onverander- xigheid gaan

van verre- gebaar van van sterken maar in den sene, heilige, toekomst der

en de waar- Ze gaat wel en haar roe- zij is in het

ng voor het vlak, dat ik ij niet onge-

maar oost en at het Pink- s en vergeet

Want velen ggen: ik ben unsche hood-

staan en er menigvuldigd rnte is, ver- algemeen in f Grosheide,

zeggen: zie, et niet. Ziet, Zie, hij is in ant gelijk de thijnt tot het an den Zoon Breed, al zijn, daar Als de aren- profeten af

Want in bin- woestijnen is van God. ren. En wie wordt door t: „Rijken. Die zich de RT, die is de dwaaste in K. S.

u deze dinen- ten iemand ge- Voorspraak bij t. Rechvaardig. t. Joh. 2:1. en, welke gij- leeft, u een aan. Zijn Midde- n den hemel

ngt er niets erk ook Zijn vaarisdag in ad daarboven dden. loofspraktijk?

amheid „vat“

dijven! dit geven! iaken in uw

speciaal be- ou de Heere llen hebben. iemand ge-

iep opnemen. or een oogen- nien zijn. hier niet de

zonde in het algemeen, die steeds door u wordt bedreven, maar een bepaalde zonde op het oog heeft.

Hij wijst daarmee dit groote kwaad aan, dat iemand zegt, dat iemand denkt geen zonde te hebben (1:8-10).

En staat gij daaraan geheel onschuldig? Werkt het zondebesef, het schuld bewustzijn, wel altijd krachtig in u op?

Doorleed gij soms geen tijden van gernstheid, waarin de doornen van uw zonden u niet steken, waarin gij uw ongerechtigheid herleidt tot tekortkoming en gebrek, waarin gij tamelijk tevreden zijt over uzelf?

In zoo'n tijd is er bij u gemis aan waarachtige gemeenschap.

Gij staat niet in levende gemeenschap met Gods volk (1:7), noch minder in levende gemeenschap met God, enkel licht (1:6).

Maar als u dan uw doen alsof gij geen zonde hebt tot zonde wordt!

Wie zal ooit zingen het lied van de smart, welke gij dan ondervindt?

Gij voelt u verlaten.

Ver van den vrome.

Ver van den Vader.

Gij staat dan in een wijde woestijn... zielsalleen. Maar als gij dan het oog naar boven slaat!

Als dan de gedachte: daar zetelt een rechtvaardig God, gekruist wordt door deze andere: daar leeft ook mijn opgevaren Heiland!

Die heeft uw afzwerpingen geteld en voor u geboden, steeds maar geboden, dat uw geloof niet ophoude.

Toen uw voldaanheidsschuld tot God riep om vergelding, heeft Hij zich voor Zijn Vader gesteld als uw Voorspraak, uw Advokaat.

Hij noemde uw kwaad geen goed, Hij pleitte niet op verzachtende omstandigheden, Hij gaf van uw zonde van zondeloosheidswaan geen psychologische verklaring, maar Hij herinnerde er aan met teedere stem: Vader, het is een van de schapen, die Gij Mij gegeven hebt.

Hij hief Zijn doorboorde hand omhoog en toonde het teeken der nagelen als den kwijtbrief van al uw schuld.

En dat gij het toen uitsniktet van berouw, gij dankt het aan Hem.

Dat gij toen den Geest weer in u werken liet, gij dankt het aan Hem.

Dat gij toen wist, dat Gij weer een ontfermenden Vader hadt en een lieven Jezus, gij dankt het aan Hem.

Aan Zijn nooit onderbroken pleidooien voor de vierschaar Gods.

Wat heeft uw Heiland het druk met al dat pleiten voor al de zonden van al de Zijnen.

Maar daar was ook de verheerlijking van Zijn menselijke natuur toe noodig.

Daarom moest Hij ten hemel varen.

O mijn ziel, indien gij gezondigd hebt, indien gij u bepaalde zonden bewust wordt, indien gij deswege de gevoelige gemeenschap met den Vader moet derven, indien angsten daarover u overvallen, gedenkt er aan: gij hebt een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus den Rechtvaardige.

Beroept u in uw nood niet slechts op het werk, dat Christus heeft volbracht, maar evenzeer op het werk, dat Hij nog altoos voortbrengt.

Dan ervaart gij de kracht van Christus' Opstanding.

Maar gij ervaart ook de kracht van Christus' Hemelvaart.

En gij springt op van vreugd als een hemelkind. HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-indrukken.

XVI. (Slot.)

Blijde momenten.

De Asser Synode rechtvaardigde haar naam ook in de stemming, welke er gedurende al de weken deed maakte. Zij was buitengewoon rustig. Maar ook buitengewoon ernstig. Men voelde als het ware de strakke spanning.

Synodeleden, wien de zin voor humor aangeboren is, — de humor, een van de kostelijkste gaven van Gods algemeene genade, welke door bijzondere genade moet worden geheiligd — konden wel niet geheel hun aard verloochenen, maar voelden zich door de situatie genoopt zich tot het uiterste in te binden.

Behalve ter Synode werd er op straat en aan tafel heel wat over de kwestie verhandeld.

Gelukkig als men haar in vriendelijk tehuis of comfortabel hotel een poosje kon kwijt raken en zich herinneren, dat het leven ook een zonzijde heeft.

Zelfs ter Synode deed het leven zich een paar maal van die zijde kennen.

Een oogenblik werden de gedachten gewend naar ons Koninklijk Paleis, waar een zilveren huwelijksfeest werd gevierd. Een Synodelid is vanzelf ook een Oranjeman. De gunst, welke God aan de Koninklijke familie had bewezen, stemde tot dank en aan dien dank werd voor een klein deel uiting

gegeven in een telegram aan H. M. de Koningin en den Prins der Nederlanden.

Ook een ander moment gaf blijdschap.

De sympathieke Praeses, Ds Fernhout, kon voor het eerst sinds hij gehuwd was, zijn jaardag niet vieren in den huiselijken kring.

Hoog plichtsgevoel dwong hem te Assen te blijven.

Maar de Synode heeft gepoogd een weinigje te vergoeden van het vele, dat hij moest missen.

Al vroeg zag men Prof. Geesink op het Synodepad.

Deze achtte het zich een eer als nestor van de Praeadviseurs den Praeses bij den aanvang der vergadering reeds te feliciteeren namens zijn ambtgenooten.

Dat Prof. Geesink met een — ja, hoe zal ik het zeggen, — echt Geesinksche toespraak voor den dag kwam, behoeft niet vermeld.

Deze hoogleeraar behoort tot de gelukskinderen, die er voor hun spreken en schrijven een eigen genre op nahouden.

Zijn genre kenmerkt zich hierdoor, dat het is „allen tijd in aangenaamheid, met zout besprengd“.

Een treffend gezicht, die twee oud-strijders uit den Doleantie-tijd op het podium elkander in de oogen kijkend.

Beiden trouw, onkreukbaar trouw, gebleven aan het Gereformeerde beginsel.

En nu weer ons, van een jongere generatie, voorttrekkend naar een volgend strijdperk.

Een derde oud-strijder, de nestor der predikant-Synodeleden, besteedde ook het platform.

Warm vertolkte hij de warmte, welke de sympathie voor Ds Fernhout uit predikantenhartten uitstraalt.

In de gemeente meent men weleens, dat een predikant warmte op bestelling kan leveren.

Dat houdt het spontane oprijzen van warmte bij den predikant niet zelden tegen.

Maar hier was de warmte ongewild, ongezocht. En met een zinspel op het schoone Dagboek „Zon en Schild“, de jongste pennenvrucht van Ds Fernhout, verzocht Ds Van Lummel — want hij was de derde oud-strijder — te zingen: Want God de Heer, zoo goed, zoo mild, is 't allen tijd een Zon en Schild; Hij zal genade en oere geven“.

Nu, dat laatste heeft Ds Fernhout ook ondervonden. Het mooie antwoord van Ds Fernhout, waarin de echte bescheidenheid den toon aangaf en het offer der dankbaarheid Gode werd ontstoken, werd met genot aangehoord.

De pers had een keurig bloemstuk in het midden van de moderamentafel doen plaatsen ter huldiging van den Praeses.

Er zat dien morgen iets feestelijks in de lucht.

Tot weerziens?

Een blij moment was het voorzeker ook, toen de Synode uiteenging.

Assen is werkelijk geen plaats, waar men opgesloten zit of het niet kan uithouden.

Maar bijna acht weken uit zijn werk te zijn, het is geen kleinigheid.

Voor velen ontstaat er een achterstand, die gedurende een paar maanden een stuk van de nachtrust rooven zal, indien die al geheel kan worden ingehaald.

Hadden wij daar dan ook niet vertoefd in het bewustzijn, dat de kerken ons daar riepen, de voorloopte sluiting zou iets gewekt hebben van het gevoel, dat een gevangene moet hebben, als hij eindelijk vrij wordt.

Maar deze vergelijking zou misverstand kunnen doen ontstaan.

Voor al bij de gemeente van Assen.

Reeds heb ik haar in deze Synode-indrukken geroemd, maar waar ik nu aan ons vertrek uit Assen terugdenk, kan ik niet nalaten, haar andermaal te roemen.

Als men daar bij het afscheid op het perron de Synodeleden met hun gastheeren en gastvrouwen zag staan, vertrouwelijk sprekend eerst, bij het in zicht komen van den trein in haastige woorden groeten meegedend en wenschen uitend, voor het instappen in de coupé eenige hartelijke handdrukken, voor het laatst nog eenige wuivingen, moest men wel onder den indruk komen van den heerlijken gemeenschapszin en voorbeeldeloze gastvrijheid der Assenaren.

En toen we — helaas — de volgende week weer naar Assen moesten, kwamen dezelfde Assenaren met vriendelijke gezichten hun oude gasten verwelkomen en het was alsof de tijd der scheiding weer lang genoeg geduurd had.

Ook zij, die hun intrek genomen hadden in hotels, ondervonden iets dergelijks, schoon er natuurlijk andere motieven achter speelden.

Ook zij gingen niet heen, zonder door den gérant begerd te zijn.

In een zomerplaats als Assen, heeft men niet dikwijls zulke buitenkansjes.

Daarom werden deze Synodeleden door den hotelier bij het scheiden van de markt als „met betraande oogen nagestaard“, gelijk het in braven briefstijl heet.

En toen zij een week daarna weer verschenen, werden zij met de vreugde, welke steeds een aangename verrassing vergezelt, ontvangen.

't Zou mij niet verwonderen, wanneer daar van tijd tot tijd de zucht werd gehoord: was het nog maar eens gauw Synode!

't Is begrijpelijk, dat er tusschen Synodeleden en hoteliers in deze tegenstrijdig wordt gezocht. En toch... de Synode is slechts voorloopig gesloten.

Ze kan weer worden aangeroepen.

Of 't gebeuren zal?

Men vrage ons niet te profeteeren.

Nawerking.

Op de nawerking van de Synode komt het thans aan.

't Is al vaker in de historie voorgekomen, dat een Synode een gewichtige beslissing nam om dwaling te keeren en dat eenige tientallen daarna reeds die dwaling proclameerde: j'y suis, j'y reste, ik ben er en ik blijf er.

Het had aan doelmatige uitvoering van de besluiten ontbroken.

Men had gedacht, dat de besluiten zelf wel hun werking zouden doen en dat de eigenlijke arbeid nu was afgelopen.

Maar zóó gaat het in de kerk niet toe.

Er mag geen verslappung intreden.

De maatregelen, door de Synode genomen, moeten nu ook toegepast.

Het drakonische is aan de kerk vreemd.

Maar wel moet aan de zuiverheid der belijdenis ter dege de hand worden gehouden.

Met een takt, die onderscheid weet te maken tusschen het eene en het andere geval.

Doch ook met een doorzettingskracht, welke geen aanzien des persoons kent.

Wat thans van onze kerken gevraagd wordt is groote trouw.

Wordt daarom geboden, wordt die betoond, dan zal het werk, te Assen verricht, niet ijdel zijn in den Heere.

Mag met een verbeterde bijbelvertaling langer gedraaid?

XIV.

Uitgangspunt voor de bespreking van deze urgente kwestie is het rapport, dat in deze materie op de Synode van 1917 werd uitgebracht en de konklusies, welke daar werden aangenomen. De Synode achtte een herziening van de Statenvertaling niet beslist noodzakelijk.

Ten opzichte van de wenselijkheid stond zij anders. Het rapport onderscheidde daarbij tusschen een radicale, een beperkte herziening en een in den engsten zin. Tegen de eerste had het groote bezwaren. De laatste zou de moeite niet loonen. Het gaf de voorkeur aan de tweede. Toch meende het rapport, en de Synode sloot zich daarbij aan, dat de Synode daartoe niet zelf het initiatief moest nemen, omdat nog te veel voorarbeid moest worden verricht.

Het bezwaar van den voorarbeid is thans weggenomen. Bijna een derde van heel de Schrift is door Gereformeerde Godgeleerden sindsdien opnieuw vertaald en gekommentarieerd. Dit mag voldoende geacht om met den definitieven vertalingsarbeid een aanvang te maken.

Zij, die dien voorarbeid hebben verricht zijn als vanzelf tot vertalers aangewezen. Zij staan thans nog in de kracht van hun leven. En waar met de vertaling een aanzienlijke tijd is gemoeid, is uitsluitend zeer te ontvreden.

Ook dit mag niet vergeten gelijk in den tijd der Statenvertaling is ook thans het tekstonderzoek tot een rustpunt gekomen. Men kan zeggen, dat we thans een nieuwen tekstus receptus van het Nieuwe Testament hebben. Is dan niet de gelegenheid gunstig om nu met een verbeterde bijbelvertaling te beginnen?

Is de Statenvertaling tot stand gekomen in een tijd, toen men zich voor de autoriteit der Schrift boog en heeft zij er middellijkerwjs toe meegewerkt, dat in den tijd van inzinking, welke daarop gevolgd is, vele eenvoudigen aan de waarheid vasthielden, wij hebben er ons ernstig rekenschap van te geven of ons in deze mischien met een da capo van het verleden wacht en of wij verantwoord zijn, wanneer wij het nageslacht niet het kostelijk kleinood nalaten van een verbeterde bijbelvertaling. Wanneer onverhoed de deformatie onze kerken mocht verminken, is wellicht in geen eeuwen een zuivere vertaling te wachten. En zoolang kan onze Statenvertaling niet meer mee.

Op het reformatorisch program behoort verbetering der bijbelvertaling te staan vóór uitbreiding der belijdenis en herziening der liturgie, hoe gewenscht beide laatste ook zijn. Want in belijdenis en liturgie zijn ten opzichte van de Schrift secundair. God heeft de zielen der geloovigen aan die Schrift gebonden. Verreweg de meesten kennen echter de Schrift slechts in een vertaling. Maar dan heeft de kerk ook te zorgen, dat deze vertaling zoo getrouw mogelijk zij. En nu zal geen deskundige durven beweren, dat de Statenvertaling, hoe uitnemend ook, het meerdere licht doet uitschijnen, dat God over de Schrift voor het tegenwoordige geslacht deed opgaan. Het verschil tusschen „grondtekst“ en Statenvertaling is waarlijk niet zoo gering. Neemt men dat verschil niet zooveel mogelijk weg, dan zal hiervan het gevolg zijn, dat de gemeente meer en meer los wordt van het Woord.

Symptomen van losworden van het Woord komen af en toe in de prediking reeds tot uiting, door de individuele vertalingen, welke van den kansel soms worden geboden en waarbij er zijn, die nog gebrekkelijker zijn dan de Statenvertaling.

Nog enkele symptomen kunnen genoemd, als het lezen van andere vertalingen, bewerkt door mannen, die niet op Schriftgebovig standpunt staan, bij huiselijke godsdienst oefeningen, en de